

Таким чином, строк повноважень Генерального прокурора України становитиме шість років без права бути призначеним повторно. Зазначений строк перевищує строки повноважень органів, які вирішують питання про призначення Генерального прокурора України на посаду: Президента України та Верховної Ради України. Таким чином, Генеральний прокурор України отримає додаткові гарантії незалежності від цих органів. У свою чергу, неможливість повторного призначення має на меті запобігти акумулюванню влади в руках особи, яка обіймає посаду Генерального прокурора України.

При цьому Генеральний прокурор України може бути достроково звільнений з посади «виключно з підстав, визначених законом». Серед таких підстав більше немає недовіри з боку парламенту, що обмежить спроби політичного тиску на Генерального прокурора України.

В підсумку, можна стверджувати, що запропонований проект змін до Конституції України в частині правосуддя наблизить прокуратуру України до європейських стандартів. Водночас, він не позбавлений недоліків, які мають бути усунуті з метою оптимального правового врегулювання організації та діяльності прокуратури України на конституційному рівні.

Білецька Г. А.,

кандидат медичних наук, доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

СУДОВО-МЕДИЧНІ ПОМИЛКИ

Учасниками кримінального провадження є особи, що беруть у ньому участь і володіють передбаченими законом процесуальними правами та обов'язками, а серед них – експерт та спеціаліст. Судово-медичний експерт чи лікар-спеціаліст відіграють важливу позитивну роль при участі у певних слідчих діях, а висновок експерта про проведену судово-медичну експертизу – може бути речовим доказом у судовому процесі. Іноді, при проведенні експертизи або дослідження об'єктів судової медицини трапляються різного роду помилки. Судово-медичні помилки, що виникають під час виконання експертизи, можна розподілити, за умовами їх виникнення, на дві групи. Перша група – це ті помилки, що зумовлені непрофесіоналізмом судового медика, переважно нездатністю його до логічного мислення. Друга група помилок – зумовлена особистими якостями експерта: неорганізованість та несистемність у роботі, порушення цілеспрямованості та послідовність виконання доручення.

Виникнення помилок має причинно-наслідковий зв'язок між ними та їх наслідками під час виконання судово-медичної експертизи. Так, неякісний огляд трупа на місці його виявлення найчастіше ґрунтується на недостатній кваліфікації експерта та великій довірі слідчого огляду експерта, що може призвести до неякісного проведення експертизи. Безпідставна затримка терміну виконання експертизи виникає внаслідок недостатньої організованості експерта, затримки додаткових досліджень, несвоєчасного направлення слідчих матеріалів, що, в свою чергу, викликає подовження терміну розслідування. Надання експертом довідок або витягів з актів слідчим органам може бути обумовлено їх проханням про видачу попередніх висновків або небажанням експерта скласти закінчений

акт, що призводить до судово-медичної та слідчої помилки. Недостатньо мотивовані та необґрунтовані висновки експерта внаслідок не повного виконання дослідження за рахунок недостатньої цілеспрямованості та порушення послідовності у виконанні експертизи зумовлює призначення, в свою чергу, додаткової та повторної експертизи. Випадки значного розходження висновків первинних та повторних експертиз виникають з невірної кваліфікації ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, недостатнього знання правил експертизи живих осіб або недостатнього дослідження медичних матеріалів може призвести до слідчої помилки та перекваліфікації статей Кримінального кодексу України. Виконання судово-медичних експертиз без урахування матеріалів досудового розслідування, через недооцінку значення матеріалів досудового слідства або недостатнє дослідження їх, може потягнути за собою розходження результатів експертизи з даними розслідування та призначення додаткової експертизи. Перебільшення процесуального статусу експерта внаслідок недотримання норм Кримінального процесуального кодексу України та нормативних актів призводить до зменшення доказовості експертизи. Вихід за межі можливостей судової медицини через недостатню експертну кваліфікацію веде до того, що формулюються помилкові висновки. Недостатнє використання під час виконання експертизи результатів лабораторного дослідження внаслідок недооцінки значення лабораторного дослідження як чинника, що підвищує доказову силу експертизи призводить до призначення додаткової чи повторної експертизи, а іноді – до експугації. У випадку судово-медичного встановлення отруєння експерт повинен враховувати те, що позитивний результат судово-хімічного аналізу сам по собі ще не свідчить про факт отруєння, а негативний – його не виключає. У разі позитивного результату слід виключити потрапляння отрути в труп після смерті; в організм – з лікарськими засобами, з навколишнього середовища, разом із харчовими продуктами; можливі помилки під час виконання судово-хімічного аналізу. Негативні результати аналізів можуть бути обумовлені: виділенням отрути з організму до смерті, розкладом отрути в організмі за життя або в трупі після смерті людини; занадто малою кількістю отрути, що потрапила до організму; невідомою отрутою, помилкою під час судово-хімічного дослідження. Висновок про наявність або відсутність отруєння можливий лише після співставлення та аналізу всіх матеріалів, які є в розпорядженні експерта.

Таким чином, важливим фактором у взаємодії правоохоронних органів та судово-медичної служби є поглиблений та всебічний аналіз помилок, що допускаються правознавцями та судовими медиками під час організації, призначення та виконання експертизи. Неупереджений та об'єктивний аналіз помилок дозволяє уникати їх у наступному та значно покращувати якість експертиз, які є важливими речовими доказами в судочинстві.

Білокін Р. М.,

кандидат юридичних наук, здобувач кафедри кримінального процесу, Національна академія внутрішніх справ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Завдання кримінального провадження визначені у ст. 2 Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України. Ними є: захист особи, суспільства та держави від кри-